

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **P. Č.** proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, ve věci ochrany proti nečinnosti žalované, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2013, č. j. 9 A 2/2013 – 14, a ze dne 30. 1. 2014, č. j. 9 A 2/2013 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2013, č. j. 9 A 2/2013 – 14, **s e o d m í t á .**
- II.** Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2014, č. j. 9 A 2/2013 – 30, **s e z a m í t á .**
- III.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal ochrany proti nečinnosti žalované a žádal, aby soud uložil žalované povinnost rozhodnout o žádosti podané advokátem o zrušení určení k jeho zastupování ze dne 18. 7. 2102.

[2] Městský soud vyzval stěžovatele k úhradě soudního poplatku, na kterou stěžovatel reagoval žádostí o osvobození od soudních poplatků. Městský soud usnesením ze dne 28. 6. 2013, č. j. 9 A 2/2013 – 14, žádost stěžovatele zamítl. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 9. 9. 2013, č. j. 8 As 67/2013 – 14 (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz),

pro opožděnost odmítl. Městský soud posléze stěžovatele dne 19. 12. 2013 opětovně vyzval k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby, a to ve lhůtě do 7 dnů od doručení této výzvy. Stěžovatel na uvedenou výzvu zareagoval podáním ze dne 13. 1. 2014, v němž požádal o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku o několik měsíců s odůvodněním, že mu sociální poměry neumožňují jednorázovou úhradu poplatku.

[3] Vzhledem k tomu, že stěžovatel soudní poplatek nezaplatil, vydal městský soud usnesení ze dne 30. 1. 2014, č. j. 9 A 2/2013 - 30, kterým řízení zastavil. Zmíněnou žádost stěžovatele o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku městský soud samostatně neposuzoval, jelikož již v usnesení, kterým zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudního poplatku, dospěl k závěru, že stěžovatel tohoto institutu zneužívá. Současně uvedl, že neshledal podmínky pro aplikaci ustanovení § 9 odst. 4 písm. c) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neboť stěžovatel nesdělil soudu žádné okolnosti, které by osvědčovaly nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mu mohla v případě zastavení řízení vzniknout újma.

II.

[4] Stěžovatel napadl kasační stížností současně usnesení městského soudu o neosvobození od soudního poplatku ze dne 28. 6. 2013 a rovněž usnesení o zastavení řízení ze dne 30. 1. 2014. V kasační stížnosti označil několik pochybení městského soudu, která jsou dle jeho názoru důvodem pro zrušení obou napadených usnesení.

[5] Ve vztahu k usnesení o zastavení řízení stěžovatel namítl, že městský soud obchází zákon, jestliže odmítá vydat rozsudek, ač by byl zamítavý. Vedle toho namítl, že rozsudek byl vydán bez splnění podmínek přezkumu. Stěžovatel dále poukázal na nepřiměřenost lhůty k zaplacení soudního poplatku, přičemž zdůraznil, že soudcovská lhůta musí být přiměřená a odůvodněná, a také „soudná“, aby existoval reálný časový prostor k zaplacení po zamítnutí žádosti o osvobození od poplatku.

[6] Stěžovatel je dále přesvědčen, že Nejvyšší správní soud je kompetentní rozhodnout rovněž i o předcházejícím usnesení o neosvobození od soudních poplatků, a to bez ohledu na konečné rozhodnutí soudu sp. zn. 8 As 67/2013. Namítá, že uvedené usnesení Nejvyššího správního soudu bylo vydáno v důsledku vadné práce kanceláře soudu. Soud neměl o věci rozhodovat, jestliže je o této otázce vedeno řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 3 As 125/2012).

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval splněním podmínek řízení v případě kasační stížnosti směřované proti usnesení o neosvobození stěžovatele od soudních poplatků.

[9] Předmětné usnesení městského soudu ze dne 28. 6. 2013, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, již bylo předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 8 As 67/2013; kasační stížnost stěžovatele byla z důvodu opožděnosti dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) za použití § 120 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítnuta.

pokračování

[10] Citované usnesení zdejšího soudu pro účely nyní projednávané věci nepředstavuje překážku věci pravomocně rozhodnuté, neboť usnesení osmého senátu Nejvyššího správního soudu není vzhledem k výroku o odmítnutí návrhu rozhodnutím ve věci ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 s. ř. s. (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2004, č. j. 3 Azs 324/2004 – 52, nebo ze dne 27. 1. 2005, č. j. 1 Afs 30/2004 – 71).

[11] Nejvyšší správní soud tudíž přistoupil k posouzení dalších podmínek řízení. Kasační stížnost musí být podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. podána do dvou týdnů od napadeného usnesení, jak již ostatně konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení č. j. 8 As 67/2013 – 14. Usnesení městského soudu č. j. 9 A 2/2013 – 14 bylo stěžovateli doručeno dne 15. 7. 2013, kasační stížnost podaná Nejvyššímu správnímu soudu dne 7. 3. 2014 je tedy zjevně opožděná a soud ji dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

IV.

[12] Kasační stížnost proti usnesení městského soudu ze dne 30. 1. 2014, kterým bylo řízení o žalobě zastaveno, byla podána včas a podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. je přípustná; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osвобоzení od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení majetkových poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77).

[14] Nejvyšší správní soud se zabýval pouze kasačními námitkami, které směřují proti usnesení o zastavení řízení ze dne 30. 1. 2014. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani to, že ve věci sp. zn. 3 As 125/2012, na níž stěžovatel odkazuje v kasační stížnosti, byla rozšířenému senátu zdejšího soudu předložena otázka zpochybňující přípustnost kasační stížnosti proti usnesení soudu o neosvobození od soudních poplatků. Možnost podání kasační stížnosti proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků vyplývá z konstantní judikatury zdejšího soudu (viz např. rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, či ze dne 28. 7. 2011, č. j. 8 As 65/2010 – 106). Teprve případné opačné rozhodnutí rozšířeného senátu může dosavadní judikaturu změnit. Stěžovatel námitky směřované proti usnesení o neosvobození od soudního poplatku neuplatnil včas (viz usnesení sp. zn. 8 As 67/2013), ač tak učinit mohl.

[15] Právní úprava zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku je obsažena v ustanovení § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, dle kterého platí, že „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Soud tedy může řízení zastavit, jestliže žalobce soudní poplatek nezaplatil, přestože byl před zastavením řízení k jeho zaplacení soudem vyzván. Oba tyto předpoklady byly v případě stěžovatele splněny.

[16] Stěžovatel před městským soudem požádal o osvobození od soudního poplatku, jeho žádost byla zamítnuta usnesením městského soudu ze dne 28. 6. 2013, č. j. 9 A 2/2013 - 14, proti kterému podal stěžovatel kasační stížnost, která byla pro opožděnost odmítnuta usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 67/2013 – 14. Zmíněné usnesení Nejvyššího správního soudu nabylo právní moci dne 7. 10. 2013. Od tohoto okamžiku si stěžovatel musel být vědom toho, že na zamítnutí jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku se nic nezmění a že je povinen splnit poplatkovou povinnost. K zaplacení soudního poplatku jej městský soud znovu vyzval dne 19. 12. 2013 výzvou pod č. j. 9 A 2/2013 - 26, kterou si stěžovatel převzal dne 6. 1. 2014 a ve které byla určena lhůta 7 dnů k zaplacení. Takto určenou lhůtu nelze považovat za nepřiměřenou s ohledem na skutečnost, že šlo o lhůtu náhradní (tj. lhůtu ke splnění povinnosti, k níž byl stěžovatel povinen již dříve, neboť poplatek za žalobu byl splatný dnem jejího podání; stěžovateli tak byla dána možnost dodatečně soudní poplatek zaplatit). Stěžovatel navíc mohl soudní poplatek zaplatit i po uplynutí této lhůty, a to až do právní moci usnesení o zastavení řízení, která nastala dne 21. 2. 2014 (dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích totiž usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci).

[17] Od doručení následné výzvy k zaplacení soudního poplatku (6. 1. 2014) do právní moci usnesení o zastavení řízení (21. 2. 2014) uplynulo necelých 7 týdnů, což je doba k zaplacení poplatku v projednávané věci více než přiměřená.

[18] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s námitkou stěžovatele, že by městský soud v dané věci pochybil, jestliže rozhodoval usnesením, nikoli rozsudkem. Předpokladem pro vydání meritorního rozhodnutí o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu byla úhrada soudního poplatku, který stěžovatel ani v náhradní lhůtě stanovené soudem nezaplatil. Na takový případ pak plně dopadá ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, dle kterého soud řízení za popsáných okolností zastaví, což městský soud v souladu s ustanovením § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích učinil. Nelze tak souhlasit s námitkou stěžovatele, že by městský soud obcházel zákon tím, že by v dané věci nevydal rozsudek, ale řízení ukončil usnesením. Městský soud řádně objasnil, proč napadeným usnesením řízení zastavil, poukázal na všechna relevantní zákonná ustanovení, která na věc dopadají, a řádně je na věc aplikoval. Z usnesení městského soudu je patrné, že jiný postup než zastavení řízení nebyl v projednávané věci možný, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožnil.

[19] Nejvyšší správní soud na základě všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost proti usnesení městského soudu ze dne 30. 1. 2014 o zastavení žalobního řízení není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

V.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, v řízení náklady nevznikly.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2014

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu